

OSLO TINGRETT

Digitalt grenseforsvar - dommeren som rettssikkerhetsgarantist

Tingrettsdommer Åsne Julsrud
Forum rettsinformatikk 6. sept. 2017

Digitalt grenseforsvar, hva er det?

- Innhenting og lagring av informasjon om internettrafikk som krysser grensen, også innholdet i kommunikasjonen
- Av alle borgere
- Nå i høystakk

Lysne II

Lysne II-utvalget avsagt 26. august 2016

Skal ha filtre, løpende kontroll og etterkontroll

Utvalget la ikke frem forslag til lovtekst

Har vært på høring, mange kritiske høringsuttalelser

Ligger nå i Forsvarsdepartementet

Inngrep i privatsfæren

Personvernet: Grl 102 , EMK art 8 og EUs Charter art 7

Tele2-dommen avsagt av EU-domstolen 21. desember 2016 (C-2013/15 og C-698/15). Avsagt etter Lysne II

EMDs avgjørelse Szabó og Vissy mot Ungarn, 6. juni 2016, ikke nevnt av utvalget

Legalitetsprinsippet

Grl 113: Relativt, områder der særlig krav til forutberegnelighet er det krav om særlig presisjon

Dagens lovhjemmel: E-tjenesteloven som er en vid fullmaktslov.

Kvaliteten på lovhjemlene

Klarhet og presisjon

- Formålsavgrensning
- Behovet beskrevet i Lysne II: antiterror og cyberangrep
- I rapportens punkt 7.6 står det at det kreves en klar og presis lovhjemmel som angir vilkårene for at E-tjenesten kan innhente datatrafikken.
- Foreligger noe konkret forslag

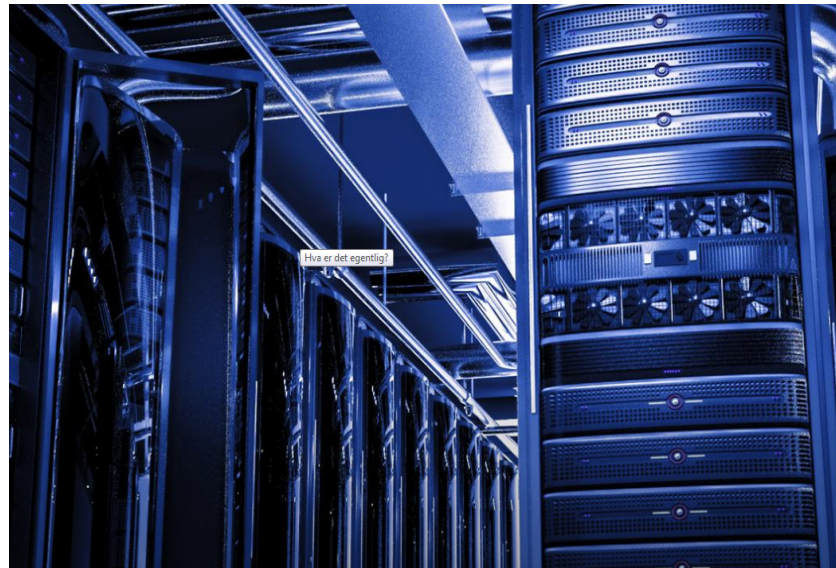
Kontrollmekaniskmer

- Hva slags kontrollsystem som etableres avgjørende for om nødvendig i et demokratisk samfunn og om er "in accordance with law"
- Må ha realitet i seg
 - Enorme mengder data
 - Krever teknisk forståelse
 - Formålsavgrensning
 - Mistankegrunnlag

Forholdsmessig

- Inngrep i privatlivet som rammer svært mange
- Nødvendig i et demokratisk samfunn ut fra formålet?
- Ikke brukes til annet enn formålet er innhentet for?
Mistankegrad/individualisert behov?

Kontrollmekanismene DGF

Tradisjonelt

- Tvangsinngrep må få tilslutning fra dommer
 - Varetekt og isolasjon
 - Ransaker
 - Overvåkning etter straffeprosessloven og politiloven: KK, romavlytting, mv.
 - Behandles i avlyttings sikre rom og systemer
- Dette er vurderinger norske dommere er vant med

Forslaget fra Lysne II

- Løpende kontroll: domstolene. Skal ha kjennelse fra retten for å kunne bruke informasjonen
- Enten særdomstol eller dommere som har fått særskilt opplæring av E-tjenesten
- Skal sitte å behandle sakene hos E-tjenesten
- Etterkontroll: særlig forvaltningsenhet

Hva er nødvendig for å føre kontroll

- Legalitetskontroll: krever klare lovhjemler
- Klar formålsangivelse
- Proporsjonalitet
- Må skje i egnede lokaler
- Sikkerhetsklarering
- Uavhengighet
- Kontradiksjon
- Individualisering/mistankegrad

Innspill

- Advokatforeningen
- Dommerforeningen
- NIM
- Datatilsynet
- E-tjenesten.

Andre problemstillinger

- Tekniske løsninger
- Bruk av overskuddsinformasjon